

TUOMARIEN AIKA

1. Kertomuksen taustatietoja

a) Kertomuksen tapahtumapaikka
Luvatussa Kaanaan maassa

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Tuomarien aika kesti n. 400 vuotta (n. 1459 – n. 1050 eKr.). Se alkoi Joosuan kuolemasta ja kesti siihen asti, kunnes Saulista tuli kuningas. Israelissa ei ollut vielä kuningasta, vaan Jumala kutsui kykeneviä henkilöitä johtamaan kansansa, jakamaan oikeutta ja pelastamaan sen vihollisista.

Aikaa leimasi se, että uusi sukupolvi ei enää tuntenut Jumalan tekoja, vaikka usein jopa viholliset olivat niistä kuulleet ja niistä tietoisia. Israelin kansa sortui palvomaan epäjumalia. ”Siihen aikaan ei ollut kuningasta Israelissa, ja jokainen teki sitä, mikä hänen omasta mielestään oli oikein.” Tuom. 17: 6. ”Kun koko sekin sukupolvi oli tullut kootuksi isiensä tykö, nousi heidän jälkeensä toinen sukupolvi, joka ei tuntenut Herraa eikä niitä tekoja, jotka hän oli Israe-

lille tehnyt. Niin israelilaiset tekivät sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä, ja palvelivat baaleja ja hylkäsivät Herran, isiensä Jumalan, joka oli vienyt heidät pois Egyptin maasta, ja lähtivät kulkemaan muiden jumalien jäljessä, niiden kansojen jumalien, jotka asuivat heidän ympärillensä, kumarsivat niitä ja vihoittivat Herran.” Tuom. 2: 10 – 12.

c) Outoja termejä

Tuomari jakaa oikeutta (riita-asioissa) maassa. Tuomitsee syylliset, vapauttaa syyttömät. Israelin tuomarit vapauttivat kansan voittamalla sen sortajat.

2. Itse kertomus Raamatusta

Tänään kuulemme kertomuksen Deborasta, naisprofeetasta ja tuomarista.

Henkilöt:

Jaabin, Kanaanin kuningas
Siisera, Jaabin sotapäällikkö
Debora, naisprofeetta, Lappidotin vaimo, Israelin tuomari 40 vuotta
Baarak, sotapäällikkö, Abinoamin poika, Naftalin Kedeksestä
Jaael, keeniläisen Heberin vaimo, joka asui teltassa Kedeksen luona.

Tapahtumapaikka

580 m. korkea Taaborin vuori, joka sijaitsi n. 8 km Nasaretista itään. Taabor oli Isaskarin ja Sebulonin heimojen rajalla

Tuomarien kirjan 4. luku

Eehudin kuoltua israelilaiset tekivät jälleen sitä, mikä oli pahaa Herran silmissä. Silloin Herra myi heidät Jaabinin, Kanaanin kuninkaan, käsiin, joka hallitsi Haasorissa. Hänen sotapäällikkönsä oli Siisera, joka asui Haroset-Goojimissa.

Israelilaiset huusivat Herraa, sillä Siiseralla oli yhdeksätsadat raudoitettua sotavaunua, ja hän sorti ankarasti israelilaisia kaksikymmentä vuotta. Mutta Debora, naisprofeetta, oli siihen aikaan tuomarina Israelissa. Hänen oli tapana istua Deboran-palmun alla, Raaman ja Beetelin välillä, Efraimin vuoristossa, ja israelilaiset menivät hänen luoksensa oikeutta saamaan.

Debora lähetti kutsumaan Baarakin, Naftalin Kedeksestä, ja sanoi hänelle: "Näin käskyy Herra, Israelin Jumala: Lähde ja mene Taaborin vuorelle ja ota mukaasi kymmenentuhatta miestä naftalilaisia ja sebulonilaisia. Minä tuon sinun luoksesi Kiisonin purolle Siiseran, Jaabinin sotapäällikön, sotavaunuineen ja laumoineen ja annan hänet sinun käsiisi." Baarak sanoi Deboralle: "Jos sinä lähdet minun kanssani, niin minäkin lähdän; mutta jos sinä et lähte minun

kanssani, niin en minäkään lähde." Debora vastasi: "Minä lähden sinun kanssasi; mutta kunnia siitä retkestä, jolle lähdet, ei tule sinulle, vaan Herra on myyvä Siiseran naisen käsiin." Niin Debora nousi ja lähti Baarakin kanssa Kedekseen. Silloin Baarak kutsui Sebulonin ja Naftalin (heimot) koolle Kedekseen; kymmentuhatta miestä seurasi häntä, ja Debora lähti hänen kanssaan.

Kun Siiseralle ilmoitettiin, että Baarak oli noussut Taaborin vuorelle, niin Siisera kutsui koolle kaikki sotavaununsa, yhdeksänsadat raudoitetut sotavaunut, ja kaiken väen, mikä hänellä oli, Haroset-Goojimista Kiisonin purolle. Silloin Debora sanoi Baarakille: "Nouse, sillä tämä on se päivä, jona Herra antaa Siiseran sinun käsiisi; onhan Herra lähtenyt sinun edelläsi." Niin Baarak laskeutui Taaborin vuorelta, ja kymmentuhatta miestä hänen jäljessään. Herra saattoi Baarakin miekan terän edessä hämminkiin Siiseran ja kaikki hänen sotavaununsa ja koko hänen joukkonsa; ja Siisera astui alas vaunuistaan ja pakeni jalkaisin. Mutta Baarak ajoi takaa sotavaunuja ja sotajoukkoa Haroset-Goojimiin saakka. Koko Siiseran joukko kaatui miekan terään; ei ainoakaan pelastunut.

Mutta keeniläinen Heber oli eronnut keeniläisistä, Hoobabin, Mooseksen apen, jälkeläisistä; ja hän oli teltaansa pystytellen tullut aina Saanaimin tammelle asti, joka on Kedeksen luona. Siisera oli paennut jalkaisin Jaaelin, keeniläisen Heberin vaimon, teltalle; sillä Jaabinin, Haasorin kuninkaan, ja keeniläisen Heberin perheen välillä oli rauha. Jaael meni Siiseraa vastaan ja sanoi hänelle: "Poikkea, herrani, poikkea minun luokseni, älä pelkää." Ja Siisera poikkesi hänen luoksensa teltaan, ja Jaael peitti hänet peitteellä. Siisera sanoi hänelle: "Anna minulle vähän vettä juodakseni, sillä minun on jano." Niin Jaael avasi maitoleilin ja antoi hänen juoda ja peitti hänet. Siisera sanoi Jaaelille: "Asetu teltan ovelle; ja jos joku tulee ja kysyy sinulta ja sanoo: 'Onko täällä ketään?' niin vastaa: 'Ei ole'."

Jaael, Heeberin vaimo, surmasi sotapäällikkö Siisrean

Mutta Jaael tempasi telttavaarnan, otti vasaran käteensä, hiipi Siisrean luokse ja löi vaarnan hänen ohimoonsa, niin että se tunkeutui aina maahan asti; Siisrea oli näet väsymyksestä vaipunut sikeään uneen, ja Siisrea kuoli. Silloin Baarak tuli ajaen Siiseraa takaa. Jaael meni häntä vastaan ja sanoi: "Tule, minä näytän sinulle miehen, jota etsit." Baarak tuli hänen luoksensa, ja katso, Siisera makasi kuolleena, vaarna ohimossaan. Näin Jumala sinä päivänä nöyryytti Jaabinin, Kanaanin kuninkaan, israelilaisten edessä. Israelilaisten käsi painoi yhä raskaammin Jaabinia, Kanaanin kuningasta, kunnes he tuhosivat Jaabinin, Kanaanin kuninkaan.

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Kun Jumala antoi voiton naisen kautta, se oli häpeä epäjumalanpalvelijoille ja erityinen osoitus siitä, ettei inhimillinen voima ratkaise, vaan Jumalan apu ja tahto.

Vaikka Jumala oli luvannut antaa Kanaanin maan kansalleen, Israelille, sinne ei päästy helpolla. Vastassa oli monia sotia. Kansan olisi pitänyt uskollisesti noudattaa lakia ja luottaa Jumalan johdatukseen. Mutta sukupolvien vaihtuessa Jumala ja Jumalan suuret teot unohtuivat siltä ja se sortui palvomaan epäjumalia ja sai näin Jumalan vihan syttymään.

Jumala oli neuvonut senkin, miten asioista olisi pitänyt kertoa jälkipolville esim. "Joosua sanoi israelilaisille näin: "Kun lapsenne vastaisuudessa kysyvät isiltään ja sanovat: 'Mitä nämä kivet merkitsevät?' niin ilmoittakaa se lapsillenne ja sanokaa: 'Israel kulki tämän Jordanin poikki kuivaa myöten, koska Herra, teidän Jumalanne, kuivasi Jordanin veden teidän tieltänne, kunnes olitte kulkeneet virran poikki, samoin kuin Herra, teidän Jumalanne, teki Kaislamerelle, jonka hän kuivasi meidän tieltämme, kunnes olimme kulkeneet sen poikki, jotta kaikki maan kansat tulisivat tietämään, että Herran käsi on väkevä, ja jotta te pelkäisitte Herraa, teidän Jumalaanne, ainiaan.'" Joos. 4: 21 – 24.

Tässä on meillekin suuri haaste: Meidän tulee uskollisesti ja kärsivällisesti kylvää Jumalan Sanaa tuleville polville (varsinkin lapsille ja nuorille) ja luottaa siihen, että Jumala on luvannut siunata kylvötyömme. Satoa ei saa odottaa heti. "Kun kylvät, et kylvä sitä vartta, joka on nouseva, vaan paljaan jyvän, nusun jyvän tai muun minkä tahansa. Mutta Jumala antaa sille varren, sellaisen kuin tahtoo, ja kullekin siemenelle sen oman varren.... Niin on myös kuolleitten ylösnousemus: kylvetään katoavaisuudessa, nousee katoamattomuudessa; kylvetään alhaisuudessa, nousee kirkkaudessa; kylvetään heikkoudessa, nousee voimassa. 1 Kor. 15: 37, 38 ja 42, 43.

Kyseessä on historiallinen, pitkä aikakausi, johon liittyy paljon sotia ja väkivaltaa. Tuomarit voittivat vastustajiansa Jumalan avulla. "Sillä minulta loppuisi aika, jos kertoisin Gideonista, Baarakista, Simsonista, Jeftasta, Daavidista ja Samuelista ja profeetoista, jotka uskon kautta kukistivat valtakuntia, pitivät vanhurskautta voimassa, saivat kokea lupauksien toteutumista, tukkivat jalo-peurain kidat, sammuttivat tulen voiman, pääsivät miekanteriä pakoön, voimistuivat heikkoudesta, tulivat väkeviksi sodassa, ajoivat pakoön muukalaisten sotajoukot." Hepr. 11: 32 – 34.

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

5. Opeteltava Raamatun lause

Mutta mikä hyvään maahan putosi, ne ovat ne, jotka sanan kuultuansa säilyttävät sen vilpittömässä ja hyvässä sydämessä ja tuottavat hedelmän kärsivällisyydessä. Luuk. 8: 15.

6. Lauluehdotus VK 408 (UVK 332), jonka sanat perustuvat psalmiin 150.

Herraa hyvää kiittäkää

Jesper Swedberg 1694

Heinrich Albert 1640 / Ruotsissa 1820

The image shows two staves of musical notation in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff contains the melody for the first line of the hymn, and the second staff contains the melody for the second line. The lyrics are written below the notes.

Her - ra hy - vää kiit - tä - kää. I - loi - ten y - lis - tä - kää.

Luo - dut kaik - ki lau - la - kaa Luo - jan suur - ta kun - ni - aa.

Herraa hyvää kiittäkää, iloiten ylistäkää,
luodut kaikki laulakaa Luojan suurta kunniaa!

Pyhät, suuret, korkeat työnsä on ja oikeat,
suuri herrautensa maassa on ja taivaassa.

Kiitos Jumalallemme soikoon sydämestämme
virsin, lauluin, psalttarein, harpuin, huiluin, kantelein.

Kaikki, joissa henki on, kiittämään jo tulkohon
Herraa hyvää riemulla, halleluja halulla!

Pienet lapset voisivat laulaa:

Katso tuolla kylväjä kylvää maahan siementä.
Sanat Margareta Voipio s. 1925

Katso/lue: Tuom. 5: 1 – 31. (= Deboran ja Baarakin laulu)

7. Tehtäviä / kysymyksiä

8. Muuta huomioitavaa

Israelin tuomarit (lähde DigiIRT)

Tuomarien kirja mainitsee 12 tuomaria (13, jos lasketaan mukaan Samgar, joka vapautti Israelin, mutta hänestä ei käytetä nimitystä "tuomari") ja 1 Samuelin kirja mainitsee vielä kaksi tuomaria. Heidän nimensä (ja toimiaikansa) ovat aikajärjestyksessä:

- 1) 40 v. Otniel, Kenaan, Kaalebin nuoremman veljen, poika; hän voitti Aramin kuninkaan Kuusan-Risataimin, Tuom. 3: 7 - 11.
  - 2) 80 v. Eehud, Geeran poika, Benjaminin sukukunnasta; hän surmasi Mooabin kuninkaan Eglonin ja voitti sen jälkeen Mooabin sotajoukot. Eehud oli vasenkätinen. Tuom. 3: 12 - 30.
  - 3) 40 v. Naisprofeetta Debora, Efraimin sukukunnasta, ja
  - 4) Baarak, Abinoamin poika, Naftalin Kedeksestä, joka Deboran kehotuksesta ryhtyi taisteluun kuningas Jaabinin sotapäällikköä Siiseraa vastaan ja voitti tämän, Tuomarien kirjan luvut 4 ja 5.
  - 5) 7 v. ? Gideon, Jooaan poika, Manassen sukukunnasta, suuri sotapäällikkö, joka voitti midianilaiset, Tuom. luvut 6 - 8. (VT2_20 ja 21).
  - 6) 23 v. Toola, Puuan poika, Isaskarin sukukunnasta, Tuom. 10: 1,2.
  - 7) 22 v. Gileadilainen Jaair, Tuom. 10: 3 - 5.
  - 8) 6 v. Gileadilainen Jefta, Tuom. 11: 1 - 12: 7.
  - 9) 7 v. Ibsan, Beetlehemistä, Tuom. 12: 8 - 10.
  - 10) 10 v. Sebulonilainen Eelon, Tuom. 12: 11,12.
  - 11) 8 v. Abdon, Hillelin poika, Efraimin sukukunnasta, Tuom. 12: 13 - 15.
  - 12) 20 v. Simson, Maanoahin poika, Daanin sukukunnasta, Tuom. 13: 2 -16: 31. Hänestä kerromme ensi sunnuntaina VT2_23
  - 13) 40 v. Eeli, joka oli samalla ylipappi, 1 Sam. 1: 9 - 4: 18
  - 14) ? v. profeetta Samuel, Israelin viimeinen tuomari. Eelistä ja Samuelista kuulemme tarkemmin VT2_26 - 27.
- (Tuomarit eivät hallinneet peräjälkeen, vaan osaksi myös päällekkäin. Siksi tuomarien ajan pituudesta on eri tietoja.)

27.4.2014
